

Základní informace pro osoby poškozené trestnou činností, jejichž práv se může dotknout amnestie prezidenta republiky

Poškozeným se ve smyslu trestněprávních předpisů rozumí ten, komu bylo trestným činem ublíženo na zdraví, způsobena majetková, morální nebo jiná škoda. Taková osoba je oprávněna uplatnit vůči pachateli trestného činu nárok na náhradu škody. Může tak učinit buď u civilního soudu samostatnou žalobou, nebo v rámci trestního řízení návrhem, aby soud v odsuzujícím rozsudku uložil pachateli povinnost nahradit mu způsobenou škodu. Protože se nárok na náhradu škody promlčuje, je třeba, aby poškozený uplatnil své nároky na náhradu škody včas, tj. do uplynutí promlčecí doby stanovené zákonem. Právo na náhradu škody se podle občanského zákoníku promlčuje za dva roky ode dne, kdy se poškozený dozvěděl o škodě a o tom, kdo za ní odpovídá. Nejdéle se právo na náhradu škody promlčí za tři roky a jde-li o škodu způsobenou úmyslně, za deset let od doby, kdy nastala událost mající za následek vznik škody. Toto desetileté omezení neplatí, jde-li o škodu způsobenou na zdraví. Uplatněním nároku poškozeného žalobou u soudu nebo v rámci trestního řízení, přestane promlčecí doba běžet, i když pak soudní nebo trestní řízení běží delší dobu.

V rámci amnestie prezidenta republiky vyhlášené dne 1. 1. 2013, došlo jednak k prominutí trestů nebo jejich nevykonaných částí některým osobám již pravomocně odsouzeným, jednak k zastavení trestního stíhání u osob, u nichž bylo zahájeno trestní stíhání před více než osmi lety a tyto osoby dosud pravomocně odsouzeny nebyly.

V prvním případě amnestie, tj. u osob již pravomocně odsouzených, se tato nikterak nároků poškozených osob nedotýká. Pokud proti odsouzeným pachatelům poškozená osoba svůj nárok na náhradu škody uplatnila, ať již v trestním řízení nebo samostatně v civilním soudním řízení a tento nárok jí byl pravomocně přiznán, amnestií o nic nepřichází a pokud pachatel svojí povinnost dosud nesplnil, může poškozený svůj nárok nadále vymáhat. Nebylo-li zahájeno civilní soudní řízení o nároku poškozeného dosud ukončeno, bude běžet i nadále až do konečného rozhodnutí soudu bez ohledu na amnestii. Pokud poškozený svůj nárok dosud neuplatnil a tento ještě není promlčen, může tak učinit u civilního soudu.

Ve druhém případě, tj. u osob, u nichž bylo trestní stíhání zastaveno, se amnestie může některých poškozených osob dotknout. Nedotkne se těch, které své nároky již dříve uplatnily samostatnou žalobou u civilního soudu. Zde platí již vydaná pravomocná soudní rozhodnutí. Pokud soudní řízení nebylo dosud ukončeno, běží i nadále bez ohledu na amnestii. Nedotkne se rovněž práv těch poškozených osob, které svůj nárok dosud neuplatnily ani v rámci trestního řízení ani v rámci civilního soudního řízení a nárok se jim promlčel. **Dotýká se těch poškozených osob, které svůj nárok na náhradu škody uplatnily v rámci trestního řízení, neboť to se v důsledku amnestie zastavuje a soud ani jiný orgán v rámci trestního řízení již o nároku poškozeného v tomto řízení rozhodnout nemůže. Pokud by byla poškozená osoba po zastavení trestního řízení nečinná, mohl by se její nárok promlčet.** Je proto zapotřebí, aby svůj nárok opětovně uplatnila, tentokrát žalobou u civilního soudu. Žalobu u civilního soudu mohou samozřejmě podat i ty poškozené osoby, které sice v rámci trestního řízení žádný nárok neuplatnily, ale dosud nedošlo k promlčení tohoto nároku.

Zastupování poškozených v trestním řízení a vymáhání náhrady škody v civilním řízení jsou tradičními právními službami poskytovanými advokáty. **Česká advokátní komora proto doporučuje poškozeným osobám, jejichž nároky byly nebo mohou být dotčeny amnestií prezidenta republiky, aby se obrátily na některého advokáta nebo advokátní kancelář ve svém okolí a o dalším postupu se poradily nebo využily služeb advokáta.**

Poškozené osoby, jejichž nároky byly nebo mohou být dotčeny amnestií prezidenta republiky, mohou v případě potřeby využít i další pomoci. Česká advokátní komora organizuje prostřednictvím regionálních představitelů v Praze a v krajských městech bezplatné právní porady (v Praze např. 2x týdně), místo a čas těchto porad sdělí žadatelům recepce České advokátní komory v Praze (Národní tř. 16) nebo pobočka Komory v Brně (nám. Svobody 84/15). Informace jsou též dostupné na [www.cak.cz/rubrika Pro veřejnost/ Bezplatné právní poradenství](http://www.cak.cz/rubrika/Pro%20veřejnost/Bezplatné%20právní%20poradenství).

Česká advokátní komora již více než dvě desetiletí rovněž zajišťuje pro osoby, které se nemohou domoci právní služby advokáta, nebo si z majetkových důvodů nemohou dovolit službu advokáta zaplatit, zastoupení tak, že advokáta těmto osobám takzvaně určí. Advokáti pak poskytují právní služby i za sníženou odměnu nebo zcela bezplatně. Stejně bude postupovat i u osob, které byly nebo mohly být dotčeny amnestií prezidenta republiky. V tomto směru jsou uveřejněny veškeré informace o tom, jak o takové určení advokáta požádat, též na [www.cak.cz/rubrika Pro veřejnost/ Určování advokátů](http://www.cak.cz/rubrika/Pro%20veřejnost/Určování%20advokátů).

vedení České advokátní komory